

Jak psát recenzi

- ▶ Odvozené z latiny: re + censere – posuzovat, konat přehlídku, uvažovat, pozorně si prohlížet a hodnotit
- ▶ V současném jazykovém povědomí se recenzí rozumí kritické posouzení/ocenění nějakého odborného, vědeckého či uměleckého díla/práce
- ▶ Velký slovník naučný m/ž, 1999: „1. shrnující zhodnocení vědeckého nebo uměleckého díla; posudek, kritika; 2. posuzování řízení, jímž prochází vědecké nebo umělecké dílo před vydáním.“
- ▶ Pozor! Neplést si recenzi s anotací!
- ▶ Anotace: stručná hodnotící informace o obsahu publikace/díla/článku apod. (z latinského *ad-*, k a *notare*, poznamenat)

Dobře napsaná recenze by měla obsahovat

- ▶ Popisně informační pohled na recenzované dílo
 - uvádět základní bibliografické údaje; základní citace; údaje o nakladatelství; rozsah a obsah práce
- ▶ Analyticko-kritický a hodnotící pohled na recenzované dílo
 - hodnocení uspořádání a členění díla z formálního hlediska; důkladná analýza myšlenkového přínosu díla; upozornění na sporné, diskutabilní eventuálně mylné/zavádějící názory autora/autorů

Dobře napsaná recenze by měla obsahovat

- celkové zhodnocení významu díla, jeho přínos pro příslušný obor
- měla by obsahovat názor na odbornou hodnotu díla, jeho (ne)užitečnost pro vývoj/posun dalšího bádání v sledované oblasti

Plně respektuj smysl a funkci recenze!

- Je nutné uvědomit si, že recenzi bude číst i autor díla, který může nekompromisně ostře formulované výhrady brát v osobní rovině – je nutné vyhnout se osobním invektivám
- Recenze má být psaná s erudicí, nadhledem a velkoryse – ne hnidopišsky
- Recenzent nepíše recenzi z pozice „vševěda, všeuměla nebo všudybyla“
- Recenzent bude taktéž někdy někde recenzován
- Recenze má co nejvíc zrcadlit vědeckou/uměleckou akribii recenzenta

Recenze nemá jasně danou strukturu, jako např. vědecký článek

- Ale je dobré se nechat vést předem stanovenou osnovou.
- Jak si osnovu vytvořit?
- Je dobré se správně ptát, např.

- Bylo téma knihy/zpracováno už dřív? Kým a jak? Přináší kniha k problému něco nového?
- Přistupuje autor k problému tradičně, nebo s novou perspektivou? Nabízí nějakou novou tezi? Pracuje s tématem konzistentně, nebo jsou ve výkladu rozpory?
- Pracuje se dostatečně s kontextem? Zná autor aktuální literaturu a diskutované oborové problémy?
- Kdo je vlastně autorem? Pokud je to zkušený badatel, jakou hraje tato práce roli v jeho díle?
- Je kniha čtivá? Je dobře redakčně a nakladatelsky připravená?
- Jaké jsou ambice knihy? Daří se autorovi plnit, co si předsevzal? (Poznámka: Vyplatí se nepřeskakovat v knihách úvody a na výstavách úvodní panely!)
- Je kniha určená jen specialistům, nebo se z ní mohou něco dozvědět i laici?

Zdroje:

- Spousta, V. 2003: Jak psát recenze. Pedagogická orientace 1, 101–109.
- <https://wiki.knihovna.cz/index.php?title=Recenze>
- <http://jakspravnepsat.com/recenze.html>
- <https://www.ctenarska-gramotnost.cz/medialni-vychova/mv-casopisy/recenze-1#:~:text=Asi%20nejpodstatn%C4%9Bj%C5%A1%C3%AD%20je%20pro%20%C4%8Dten%C3%A1%C5%99e,m%C4%9BI%20obsahovat%20shrnut%C3%AD%2C%20vyj%C3%A1d%C5%99en%C3%AD%20postoje.>